În exclusivitate pentru „Sportul"

Interviuri cu trei oaspeți ai țării noastre

DESPRE PREZENTUL ȘI VIITORUL FOTBALULUI

HERIBERTO HERRERA (F. C. Juventus Torino)

„CER FIECĂRUI JUCĂTOR SĂ DEVINĂ UN PERPETUUM MOBILE"

Heriberto Hererra, paraguayan de origine, de mai mulți ani antrenorul echipei Juventus din Torino, este un tip înalt, suplu, reținut în gesturi, printr-un autocontrol sever, deși ascunde un temperament puternic și pasionat. O fizionomie plăcută, desenată din linii aspre, trasate pe un ten măsliniu, o privire care urmărește reacțiile interlocutorului și conține tradusă în scînteieri sau umbre lumea gîndurilor și sentimentelor sale, pornită de sub niște sprîncene groase, de sub o frunte verticală, de sub un păr negru.

În seara zilei de 12 decembrie, cînd rămăseseră mai puțin de 20 de ceasuri pînă la începerea partidei retur dintre Rapid și Juventus, H. H. 2 s-a deconectat de sub tensiunea particulară din preajma unui eveniment competițional decisiv, acceptînd să purtăm împreună una din acele discuții despre fotbal, privit și înțeles ca un mănunchi de principii și idei, servite de marii antrenori ai lumii cu sobrietate și inteligență.

— Care sînt, după opinia dumneavoastră, trăsăturile definitorii ale fotbalului modern ?

— *Fotbalul a devenit un joc mult mai colectiv și mai atletic decît înainte. Evoluția acestui sport, după 1950, a fost declanșată și stimulată de creșterea capacității fizice și tehnice a jucătorilor din atac. Ca o reacție, apărătorii au început să se aglomereze treptat, iar prin antrenament au dobîndit și ei mai multă forță și rezistență, mai multă îndemînare la deposedări (atacul prin alunecare), mai multă acuratețe în lovirea balonului, mai multă siguranță și promptitudine în marcaj. Interesul pentru defensivă s-a accentuat în decursul anilor, devenind un spirit dominant, o concepție aproape tiranică. Pentru înaintași au început atunci timpuri grele, fiind obligați să lupte în criză de spațiu și de timp împotriva unor adversari robuști, care urmăreau să facă cel mai simplu lucru posibil, să distrugă. A urmat o epocă de criză. Din fericire, cu timpul ea a fost stopată, în ultima perioadă spiritul defensiv începînd să regreseze. Revirimentul s-a datorat tocmai accentuării celor două trăsături, reprezentative pentru fotbalul modern: joc colectiv și atletic.*

— Cum a influențat evoluția tacticii noua dimensiune a pregătirii fizice ?

— *Pot să aduc numeroase argumente. Iată, de exemplu, istoria în doi timpi a operațiunii de aglomerare în apărare. Manevra a început să fie practicată de mult, iar acum s-a generalizat. La început se efectua o aglomerare statică, permanentă, indiferent de evoluția jocului (cum procedează și astăzi echipele slabe). Nevoia de echilibru dintre apărare și atac, obligația de a repartiza în mod egal forțele echipei i-a făcut ulterior pe antrenori să ceară doar o aglomerare circumstanțială (în fazele cînd adversarul atacă), urmată de răsfirarea și avansarea jucătorilor în atac. Aceste aglomerări și dezaglomerări succesive nu puteau fi realizate decît cu jucători rezistenți, capabili de multă muncă, de curse repetate înainte-înapoi. Acest element tactic, prezent acum în jocul tuturor formațiilor de valoare, a impus îmbunătățirea pregătirii atletice.*

— De numele dumneavoastră este legată noțiunea de „movimento". Vă rog să o explicați.

— *Tot după 1950, antrenorii și ziariștii francezi au început să utilizeze termenul „tourbillon" (vîrtej) prin care înțelegeau acea mișcare permanentă a înaintașilor, necesară pentru dezorganizarea dispozitivului de apărare advers. Prin alte părți aceste manevre erau denumite „schimbul de locuri". Un timp ea a avut succes, fiind suficientă pentru gradul de organizare defensivă existent în vremea aceea. Mai tîrziu, asprimea și etanșeitatea apărărilor a sporit. Această nouă fază a coincis cu venirea mea în Italia, ca antrenor. Îmi dădeam seama că în noile condiții „tourbillon"-ul, adică doar mișcarea permanentă a înaintașilor, nu va mai fi suficientă, și cum pe atunci nu cunoșteam bine limba italiană și mă înțelegeam anevoie cu jucătorii mei, am început să le pretind într-una, cu săracul meu vocabular, un fotbal „di movimento" (de mișcare, de manevră). Înțelegeam și continui să înțeleg prin acest termen, care s-a păstrat și răspîndit, obligația întregii echipe de a se deplasa sincronizat și permanent; mișcarea tuturor jucătorilor, obligați să manevreze, să avanseze, să se retragă, să schimbe locurile între ei, pentru a dezorganiza, dezechilibra și surprinde adversarul. Precizez că în acest soi de perpetuum mobile cer să se integreze toți jucătorii. Izolată, mișcarea unui jucător n-are practic nici o valoare, cum tot fără rezultat rămîne și deplasarea doar a cîtorva dintre ei. Eficacitatea acestei manevre apare atunci cînd nici unul dintre jucători nu se sustrage. Și iată cum am ajuns în același loc. Numai cu o pregătire atletică se poate realiza „movimento", deci un alt exemplu despre influența tacticii asupra pregătirii fizice.*

— Observ că în viziunea dumneavoastră fotbalul actual nu poate fi decît atletic. Ce înțelegeți prin această sinteză ?

— Fotbalul de azi și de mîine trebuie să aibă un puternic suport atletic. Să nu credeți că am în vedere un fotbal brutal, violent, cu intrări dure, care să intimideze și să anuleze calitățile tehnice ale adversarului. Nu. Am oroare de așa ceva. Fotbal-atletic înseamnă mărirea cantității de muncă a fiecărui jucător. *Spre deosebire de fotbalul din W. M., fundașul lateral pleacă acum la atac. Trebuie să aibă putere pentru aceste incursiuni rapide și să fie rezistent, ca imediat să se întoarcă înapoi. Tot prin comparație, extremа nu se mai oprește acum la centrul terenului. Dacă adversarul ei direct se lansează în ofensivă, aripa are obligația să-l marcheze, să vină după el mult înapoi, să-l jeneze, să-l împiedice, să-l deposedeze, ajunge deseori pînă în fața propriei porți, ori de cîte ori va fi nevoie. Acestea și tot ce-am spus mai înainte însumează ideea de fotbal atletic.*

— Considerați „betonul" ca o tactică reprezentativă pentru fotbalul mondial ?

— *Nu. „Betonul", sau „catenaccio", cum i se spune la noi, este în principal un fenomen italian. Acolo îl joacă toate echipele, nu fiindcă ar fi infailibil, ci pentru că a devenit un fel de modă, convenabilă jucătorului italian, dintotdeauna un individualist greu de educat. S-a ajuns la fetișizare. Dacă joci beton și ești învins, nimeni nu zice nimic, în schimb, dacă pierzi tot atîtea meciuri, dar se știe că utilizezi altă tactică, riști să fii concediat.*

— Considerați că o anumită variantă tactică este superioară celorlalte prin virtuți proprii, sau recunoașteți că oricare dintre ele poate conduce la succes dacă antrenorul are timp și capacitatea necesară să-i învețe pe jucători ?

— *Nici o variantă tactică nu e mai bună, sau mai deficitară decît celelalte. Totul depinde de timp, de loc, de jucători, de antrenori.*

— Ce părere aveți despre apărarea în linie ?

— *Este la fel de bună ca oricare alta. Pretinde jucători cu înclinație spre joc colectiv. Nu se poate adopta în Italia, jucătorii fiind extrem de individualiști. În Anglia, fotbalistul este mult mai obișnuit să joace colectiv. Acolo poate fi adoptată, și echipa engleză a cîștigat campionatul mondial respectînd principiile apărării în linie.*

— Ce preferați : marcajul om la om, sau marcajul în zonă ?

— *Marcajul om la om, marcaj-umbră este perimat. O dovedesc eșecurile lui Internazionale și cel al echipei R. F. a Germaniei în finala Cupei Jules Rimet. Fotbalul modern are nevoie de un marcaj extrem de elastic.*

— Opiniați pentru antrenamente dure, de mare intensitate ?

— *Desigur. Dacă nu procedezi așa, nu vei realiza pregătirea atletică indispensabilă fotbalului de continuă mișcare. Fotbalistul de azi trebuie să sufere în antrenament, să fie supus la mari eforturi de ordin fizic și psihic.*

— Ce trebuie să fie antrenorul în cadrul unui club ?

— *Un funcționar specializat, capabil în orice moment să argumenteze conducătorilor fiecare dintre hotărîrile și deciziile sale. Nu-mi plac relațiile echivoce cu liderii clubului, nu suport imixtiunile și nu-i prețuiesc pe tehnicienii care sînt angajați sau menținuți în baza unor relații de prietenie cu președintele sau secretarul clubului.*

— Apreciați ca posibilă obținerea de mari performanțe cu fotbaliști amatori ?

— *Da și nu. Amatorul pur are o pasiune, o flacără interioară care îl mistuie, îl face să joace fără egoism, să atingă limita capacității sale. Iată sensul jumătății afirmative. Și nu, deoarece virtuozitatea cerută fotbalistului de azi nu poate fi atinsă în timpul de antrenament pe care și-l poate permite amatorul. Iar dacă, ambițios, va încerca totuși să se antreneze mai mult, atunci va intra în conflict cu obligațiile sale profesionale.*

Convorbiri cu domnul Gore

...Deschid ușa, și deoarece dl. G. îmi face semn (degetul la buză) să tac din gură, pășesc înăuntru în vîrful picioarelor. Prietenul meu se află la birou înconjurat, ca niciodată, de un teanc, cu totul remarcabil, de scrisori, ilustrate și plicuri mici pentru carte de vizită.

— Ce-i asta? — *întreb eu din gesturi, precum și cu o privire.*

— Două secunde, *face dl. G. cu mîna. După ce isprăvește de așezat o semnătură, suflă, răsuflă, se ridică de pe scaun și zice :*

— Felicitări de Anul Nou. Se pare că adnotările mele orale pe marginea sportului mi-au adus o oarecare notorietate. Unii se mărginesc să-mi ureze la mulți ani, alții, însă, însoțesc urarea cu întrebări despre (mai cu seamă) starea și perspectivele fotbalului. Din păcate sînt cam obosit, mintea mi-e la altele și... Și de fapt n-am nimic de spus.

— Atunci ce faci? Cum te descurci?

— Oh, foarte simplu. Eu cînd n-am nimic de spus, scriu...

După care, scuzîndu-se („așteaptă-mă te rog un sfert de ceas, mai am cîteva scrisori de rezolvat"), se așează din nou la birou, aprinde o „mărășești" fără filtru și pornește să răspundă.

Iar eu, aplecîndu-mă peste umărul lui, descifrez următoarele :

● *„Stimate domnule Gore, împărtășesa întrutotul opinia dumneavoastră, potrivit căreia în anumite zone ale mișcării (sau stagnării) fotbalistice domnește incompetența. De acord. Dar, în același timp, spre uimirea mea, am reținut mărturisirea dv. (dacă bineînțeles Al. Mirodan vă reproduce spusele cu fidelitate) cum că sînteți asemenea celor pe care îi criticați, adică incompetent în materie. Atunci, care-i deosebirea?"*

— E o deosebire foarte mare. Eu sînt un incompetent amator; ei sînt incompetenți profesionisti.

● *„Urmăresc cu interes comentariile dv, de altfel ori filozofice, pe tema stărilor generate de starea fotbalului. Totuși, nu o dată, mi-am dat seama că în loc să plîngeți, ca mine și ca alții alții, aveți obiceiul să cam rîdeți. De ce?"*

— O să vă fac o confidență: situația fotbalului nostru e atît de gravă, încît nu mai poate fi luată în serios.

● *„Am citit că, în Elveția mi se pare, o echipă a învins datorită unui gol înscris de... arbitrul Gelück. (Mingea, trasă mai mult sau mai puțin precis de un înaintaș, se lovise de arbitru și, deviată, a intrat în plasă. Punct valabil. Punct al victoriei). Ce părere aveți despre cazul acesta?"*

— O părere excelentă. De altfel, aflînd ca și dumneavoastră din ziare întîmplarea, eu am telefonat la sediul clubului Rapid, am cerut să vorbesc de urgență cu direcția și le-am propus să facă tot ce-i omenește cu putință pentru a obține delegarea lui Gelück ca arbitru de centru în meciul cu Juventus. „Copii, le-am zis, aproape că i-am implorat, e singura voastră șansă". Dar, firește, nu m-a ascultat nimeni. Ca de obicei...

● *„Așadar, în 1968, vom juca pe Wembley cu națională Angliei. Iată, îngăduiți-mi să vă mărturisesc, o veste care m-a emoționat nespus".*

— Și pe mine. În sfîrșit, un adversar pe măsura noastră!

● *„În calitatea mea de intelectual (sînt profesor de paleontologie), m-a șocat faptul că acordați în ceasurile dv. de meditație atîta, și asemenea, însemnătate jocului de fotbal. Nu-i prea mult? Credeți, într-adevăr, că situația fotbalului nostru constituie o problemă majoră a epocii? Și dacă da — de ce anume?"*

— Pentru că s-a arătat a fi insolubilă. Or, numai problemele fundamentale ale existenței (originea vieții, structura microparticulelor, dragostea, moartea) se înscriu, cel puțin pînă la ora de față a civilizației, în categoria insolubilului, dacă nu chiar a incognoscibilității. Iată motivul, sau mai exact unul din motivele, care mă îndeamnă să acord acestui sport o valoare aproape metafizică.

p. conf.
AL. MIRODAN

HELMUTH SCHÖN (selecționer unic al echipei R. F. a Germaniei)

„În viitor, mecanismul echipei va trebui altfel montat"

Dl. Helmuth Schön ? O statură uriașă, figură și fire de bonom, niște mîini neliniștite și agile ca cele de chirurg, un verb cadențat, cu acoperire în idei și o calviție pe care i-o amintesc din cînd în cînd caricaturiștii. Cariera de antrenor și-a început-o sub razele lui „Oncle" Sepp, ales apoi succesor al acestuia, în funcția de selecționer unic al echipei R. F. a Germaniei, condusă de el pînă la finala campionatului mondial din Anglia, desemnat să alcătuiască, cu prilejul diferitelor jubilee, echipa Europei.

Plin de admirație pentru bătrînul Sepp Herberger, care l-a crescut cu grijă și metodă, ca pe o reeditare a sa, dl. Schön ne mărturisea, onest, că uneori se simte apăsat de umbra înaintașului său. În tot ce face e comparat. Victoriile și insuccesele sale sînt raportate la performanțele predecesorului. Și e foarte dificil să egalezi, în durată și înălțime, realizările lui Sepp Herberger.

— Ce importanță acordați sistemelor, tacticilor de joc ?

— Un sistem sau o tactică bine asimilate de către jucători pot determina anumite rezultate. Dar nu trebuie exagerată importanța lor. Nu sînt elemente hotărîtoare. Performanțele depind în ultimă instanță de clasa jucătorilor.

— Sînteți recunoscut ca un adept al betonului. Această tactică înseamnă prioritatea defensivei. Nu vi se pare că o formulă bazată pe un dezechilibru, conștient și permanent, între apărare și atac, nu poate fi viabilă ?

— Apărare înseamnă numai o parte a fotbalului. Îmi dau seama că în viitor echipele vor acționa altfel. Încă de pe acum pot fi sesizate elemente înnoitoare. Antrenorii caută o formulă mai rațională, mai echilibrată. Și eu îmi pun aceste probleme. Mecanismul echipei trebuie montat astfel, încît toți jucătorii echipei să participe, direct, alternativ, permanent la realizarea acțiunilor ofensive și defensive. În privința forței acestui principiu nu am reticențe (mîine și fundașii centrali vor avea posibilitatea să participe la atac). Dar, deocamdată, nici altora, nici mie, nu ne este limpede cum va arăta în amănunt tactica dominantă în viitor. Sînt convins că betonul nu va mai obține mari rezultate internaționale. Va rămîne util numai pentru unele meciuri, cînd, obligate de anumite împrejurări, echipele vor pune accent pe defensivă. În ansamblu, fotbalul se îndreaptă spre o expresie ofensivă. Antrenorii și jucătorii au început să înțeleagă acest lucru.

— În așteptarea tacticii de mîine, ar fi util să se înceapă antrenarea, educarea jucătorilor pentru crearea unor noi automatisme în locul celor actuale ?

— O dată ce știm, în principiu, încotro va evolua fotbalul, este necesar și oportun să începem modelarea deprinderilor jucătorilor. Generațiile tinere de fotbaliști (ele sînt adaptabile) trebuie astfel instruite, încît să dobîndească capacitatea multilaterală (tehnică, fizică și psihică), reclamată de fotbalul modern. În fiecare jucător trebuie sădită convingerea că este obligat să acționeze și în apărare și în atac, indiferent de postul specializării sale. Numai cu astfel de fotbaliști se va putea închega pe viitor o mare echipă. Dezaprob concesiile în acest sens. Cei ce se vor arăta refractari, sau inadaptabili, vor trebui eliminați. Fotbalul viitorului nu-i va asimila pe jucătorii cu automatisme perimate sau pe cei comozi.

— Concepțiile dumneavoastră tactice actuale sînt identice cu ale antrenorului Helenio Herrera de la Internazionale ?

— Mă deosebesc de Herrera. Nu văd lucrurile așa de rigid. El obligă jucătorii pînă la detaliu, îi constrînge să acționeze într-un anumit fel, după tipare, să utilizeze într-o anumită situație o anumită soluție. Nu împărtășesc această linie de fier. Pretind să fie respectate obligațiile de bază. Încolo, las jucătorilor libertatea de creație și bucuria improvizației.

— Condamnați apărarea în linie ?

— Nu. Și linia și betonul pot fi, în prezent, folosite alternativ, după împrejurări.

— În cît timp poate realiza selecționerul unic o echipă reprezentativă ?

— Greu de răspuns. Depinde de numeroși factori, dar mai ales de clasa jucătorilor și de durata pregătirii în comun. Selecționerul are obligația să-și definească concepția de joc, să cunoască temeinic fotbaliștii, să-i aleagă în funcție de relația dintre viziunea sa și calitățile lor și, în sfîrșit, să joace cu ei numeroase meciuri, pînă cînd formația va căpăta contur și omogenitate. Operația de alcătuire a unei echipe naționale poate fi considerată ca finită atunci cînd aceasta începe să acționeze organizat, se dovedește elastică, bine articulată, cînd personalitatea jucătorilor se subordonează spiritului colectiv, cînd apar coeziunea sufletească și combativitatea.

ELMUNDO SUAREZ (F. C. Valencia)

„Conducătorii cluburilor și publicul determină, din păcate, evoluția tacticii"

Elmundo Suarez Trabanco, antrenorul echipei F.C. Valencia, personaj rotofei și greoi la prima vedere (deși în tinerețe a fost jucător profesionist la aceeași echipă), devine exuberant, vivace, atunci cînd discută despre fotbal, sau despre echipa sa, evită plicticoasele răspunsuri obișnuite ale antrenorilor intervievați înaintea unei partide (în ajunul meciului-retur cu Steaua era sigur de calificarea Valenciei, aflată la adăpostul celor trei goluri), se lasă poate prea repede și prea mult inundat de bucurie (imediat după meciul de la București bea coniac împreună cu însoțitorii echipei în cabina jucătorilor).

Iată opiniile sale despre o serie de aspecte care influențează și explică anumite trăsături ale fotbalului modern.

— Ce elemente considerați că decid, în ultimă instanță, evoluția jocului de fotbal ?

— Conducătorii cluburilor și publicul. Tactica fotbalului e o consecință a voinței lor. Ei ne determină în toate felurile pe noi, antrenori și jucători, să înțelegem că vor rezultate, se supără mai tare dacă pierdem, decît se bucură dacă ieșim învingători. Aici își are rădăcinile spiritul defensiv, element reprezentativ pentru fotbalul ultimilor ani.

— Invocați această presiune din partea conducătorilor și publicului. Dacă ea se va menține pe direcțiile menționate, criza laturii spectaculare a jocului se va agrava. Nu credeți, totuși, că într-o bună zi publicul își va recăpăta gustul pentru rafinamente și virtuozități de ordin tehnico-tactic și va pretinde fiecărei echipe să arate ce știe, nu să distrugă potențialul celeilalte ?

— S-ar putea, dar deocamdată nu-mi dau seama. Pînă una alta, în viitorul apropiat cred că spiritul defensiv se va accentua. Cluburile tind să se transforme în societăți anonime. Fotbalul se va comercializa, din ce în ce mai mult, devenind o formă de spectacol, obligată să respecte, în mare măsură, condițiile impuse de public. De ei depindem; dacă ei nu mai vine la stadion chiar și „regele" sporturilor ar putea să moară. Avem totuși obligația să influențăm publicul, să-l convingem de farmecul jocului, să-l vindecăm de obsesia rezultatului. Dacă n-ar exista conducerile cluburilor cu pretențiile lor, dacă suporterii și publicul nu s-ar închina Zeului Rezultat, dacă în tribune ar lua loc numai spectatori sensibili la frumusețile jocului, atunci fotbalul ar deveni fermecător. În prezent, antrenorului nu i se cere să-și învețe echipa să joace frumos, ci să nu piardă. Această responsabilitate îl obligă să opteze la fiecare joc disputat în deplasare pentru o tactică prin care să nu piardă (sau cu ajutorul căreia să fie înfrînt la o diferență minimă) și acest lucru frustrează publicul. Dar e un fel de sancțiune (asta cere, asta are!). Mai tîrziu, poate se va produce schimbarea de optică despre care vorbeați. Cînd o vom întui, noi, antrenorii și jucătorii, vom fi receptivi, o vom onora cum se cuvine.

— Preferați vreuna dintre variantele tactice actuale ?

— Da. 1—4—3—3 mi se pare cea mai apropiată de interesele antrenorului și de cele ale publicului (asigură destulă securitate și în același timp permite și un joc, cît de cît, spectaculos).

— Ce părere aveți despre celelalte sisteme ?

— Rezultate se pot obține cu orice tactică (spectacol mai puțin). Nu sînt adeptul apărării în linie, deoarece mi se pare vulnerabilă. Betonul îl apreciez ca depășit dar încă acceptabil. Perimat, dacă este practicat în forma lui inițială, rigidă, și încă actual, dacă ne gîndim la tendințele sale spre elasticitate, la betonul fluid. În orice caz, F.C. Valencia joacă în deplasare cam așa ceva, păstrînd minimum trei înaintași. Dar, dacă am fi jucat cu Steaua mai întîi la București și apoi la Valencia am fi fost mult mai ofensivi, am fi recurs la un clasic 1—4—2—4.

— Ce idei vă călăuzesc procesul de antrenament ?

— Forma jucătorilor și a echipei sînt decise de calitatea antrenamentelor în perioada pregătitoare. În rest, contează continuitatea și diversitatea antrenamentului.

— Cum vedeți relația antrenor-jucător ?

— Cordială, fără ca fotbaliștii să uite că antrenorul este părintele lor. Nu sînt pentru severitate și duritate. Aceste metode n-au condus, după cîte știu, la rezultate prea bune.

— În decursul carierei dv. în ce termeni ați colaborat cu cei ce conduc cluburile ?

— În funcție de sistemul de organizare a clubului. Cel mai bine am reușit la Valencia, aici fiind o atmosferă de familie. Prefer climatul prietenesc, cu atribuții precis delimitate. Dar nu peste tot există un atare echilibru.

— În cîți ani se poate organiza o echipă capabilă de performanțe internaționale ?

— Depinde de posibilitățile materiale ale clubului. Dacă sînt bune, cam în trei ani.

— De regulă, F.C. Valencia cumpără sau crește jucători ?

— Noi avem tradiție în creșterea jucătorilor. Abelardo, Arnal, Vidagany, Mestre, Roberto, Guillot, Poli, Claramunt, Villar, Desudo, — deci aproape toată echipa actuală — s-au ridicat în unitățile clubului.

— Cum este organizat acest proces ?

— Avem pepiniere proprii și filiale. În fiecare an selecționăm aproape 100 de copii și tineri (de 14—16 ani), din peste 1 000 de solicitanți. Îi împărțim în 4 echipe; două rămîn pe lîngă clubul mare, două sînt repartizate la clubul Mestalla, reprezentantul F.C. Valenciei în divizia secundă. Apoi, în baza unor reglementări, reciproc avantajoase, 15 echipe din a treia divizie lucrează pentru noi. Orice jucător talentat și tînăr, descoperit de una dintre ele, trece după cîteva verificări serioase la F.C. Valencia.

Interviuri realizate de
I. MITROFAN
Caricaturi de Neagu RĂDULESCU

ÎN IMPERIUL CIFRELOR...

Jucătorii noștri fruntași își petrec ultimele zile ale anului refăcîndu-și forțele cheltuite în sezonul de toamnă, sau evoluînd pe diferite terenuri din Africa, Orientul Apropiat ori America de Sud. Să folosim și noi vacanța pe care ne-o îngăduie obișnuita întrerupere din timpul iernii a campionatului, făcînd o scurtă incursiune în domeniul cifrelor și statisticilor. Așa ca să nu-i ducem prea mult dorul fotbalului și să ne aducem aminte că ne așteaptă un retur foarte interesant, cel puțin din punctul de vedere al luptei din clasament.

MAI ÎNTÎI O PRECIZARE...

Ca să înlăturăm orice confuzie și motiv de... reclamație ulterioară trebuie să precizăm că în acest tur de campionat s-au disputat 90 de jocuri și nu 91 cîte prevedea el și că s-au marcat 221 de goluri și nu 224 cîte apar la totalul general al clasamentului. Motivul ? Un meci nu s-a mai disputat — Jiul—Progresul — iar scorul de 3—0 cu care s-a omologat în favoarea Jiului a fost fixat la „masa verde", golurile fiind înscrise deci doar pe hîrtie...

De la aceste cifre am pornit atunci cînd am purces la drum spre imperiul statisticilor.

EXISTĂ UN AVANTAJ AL TERENULUI ?

Fără îndoială. Desigur, factorul decisiv îl constituie pregătirea mai bună sau mai slabă. Dar ea este influențată și de condițiile speciale pe care le conferă faptul că joci acasă sau în deplasare. De altfel, așa se și explică de ce se joacă turretur, pentru a pune echipele în egalitate de condiții. Cît este de avantajată de propriul teren o echipă o demonstrează, destul de grăitor, și cifrele oferite de sezonul de toamnă.

Din cele 90 de partide (inclusiv cele inter-bucureștene), 72 s-au încheiat cu victorii, iar 18 cu rezultate de egalitate (respectiv 80% și 20%). Din totalul victoriilor, echipele gazdă au realizat 54 (deci 75%), iar formațiile vizitatoare 18 (20,83%). Cu alte cuvinte, gazdele au obținut de trei ori mai multe victorii. Precizăm însă că în acest ultim calcul procentul de 4,17% îl reprezintă meciurile nule, precum și cele 6 rezultate dintre formațiile bucureștene pe care nu le putem considera nici gazde, nici oaspeți cînd se întîlnesc între ele.

Dar să mai aducem un argument. Din totalul golurilor înscrise în acest tur (înafară de golurile bucureștenilor — în meciurile dintre ele) 209, — formațiile învingătoare au realizat 146 (69,85%), iar egalele 32 (15,31%). Gazdele au înscris 142 de goluri (67,94%), iar vizitatoarele mai puțin de jumătate : (32,05%).

CEL MAI INCONSTANT: ATACUL !

Indiscutabil că, în lupta dintre atac și apărare, primul este în inferioritate și se află în continuă căutare de mijloace cu care să cucerească superioritatea asupra apărării. Deocamdată, însă, apărarea domină. Care sînt cauzele pentru care liniile de atac ale echipelor noastre nu dau randamentul scontat ? Lipsa unei pregătiri fizice corespunzătoare, a unui ritm crescut în fazele de poartă, absența unor calități atletice absolut necesare în condițiile unor angajamente fizice decisive etc., au dus la comportări nesatisfăcătoare, reflectate în desele schimbări operate în aceste compartimente de-a lungul turului. O cît mai sumară analiză a formațiilor aliniate duce la aceeași constatare: liniile de atac au suferit cu mult mai multe modificări decît apărările, în general rămase cam la aceleași formule, sau cu mici modificări determinate mai mult de accidentări. Campioanele schimbărilor : Steagul roșu și Dinamo București.

ÎN SUFERINȚĂ: EFICACITATEA

Desele modificări în liniile de atac nu au reușit nici să asigure un randament sporit, sub raportul echilibrului, echipelor și jocului și nici să ducă la o eficacitate mai mare. De altfel, eficacitatea continuă să fie punctul nevralgic al echipelor, chiar dacă cele 221 de goluri înseamnă o medie de 17 goluri pe etapă sau 2,45 de meci. Raportînd însă la timpul de joc (221 de goluri în 8 100 de minute sau 135 de ore) înseamnă un gol la fiecare 36 minute și 39 secunde. Extrem de puțin.

Ce mai spun, însă, cifrele ?

● Că cele mai multe goluri le-a înscris Steaua —24 (medie sub 2) și Steagul roșu cele mai puține — 8 (medie sub 1 !?).

● Comparate cu cifrele realizate în campionatul din alte țări rezultă o eficacitate scăzută la noi: Scoția —32 de goluri în 13 etape (Celtic), R.D. Germană —29 în 12 etape (Motor Jena), Spania —27 în 13 etape (Real Madrid și Espanol), Belgia —32 în 13 etape (Anderlecht), Italia —30 în 12 etape (Milan), Turcia —21 în 12 etape (Göztepe Izmir) etc.

GREUL APASĂ PE ÎNAINTAȘII CENTRALI..

Precizînd că la cifra de 221 de goluri și-au adus contribuția toți jucătorii indiferent de posturile din echipă (mai puțin cel de portar) și chiar... adversarii (6 autogoluri), să notăm însă că greul finalizării revine înaintașilor centrali. În mare măsură faptul este explicabil din moment ce se joacă în general cu extremele retrase și cu cele două „vîrfuri" împinse în dispozitivul defensiv advers. Acești jucători au și marcat de altfel cele mai multe goluri: 105, ceea ce reprezintă 47,50%, față de 55 ale extremelor (adică numai 24,80%).

FUNCȚIILE COMPLEXE ALE MIJLOCAȘILOR

Prezența mijlocașilor și a fundașilor laterali pe lista golgeterilor exprimă o caracteristică a fotbalului modern : infiltrarea lor în acțiunile ofensive și înscrierea de goluri (tot un mijloc de luptă al atacului, dacă vreți, împotriva apărării, cu folosirea apărătorilor). La activul lor sînt 40 de goluri (mijlocașii — 18,10%) și 9 (fundașii — 4,07%). Faptul că pe primele locuri ale clasamentului golgeterilor întîlnim nume ca Dinu (Dinamo București), Czako (A.S.A.), Libardi (Jiul), Pescaru (St. roșu), Dincuță (Petrolul), Negrea, Vigu, D. Popescu (Steaua) ș. a. subliniază oportunitatea unor astfel de acțiuni cu caracter tactic, prin care se poate obține superioritatea numerică și se realiza elementul surpriză, precum și funcțiile multiple, în special, ale mijlocașilor.

P. NEGREANU